

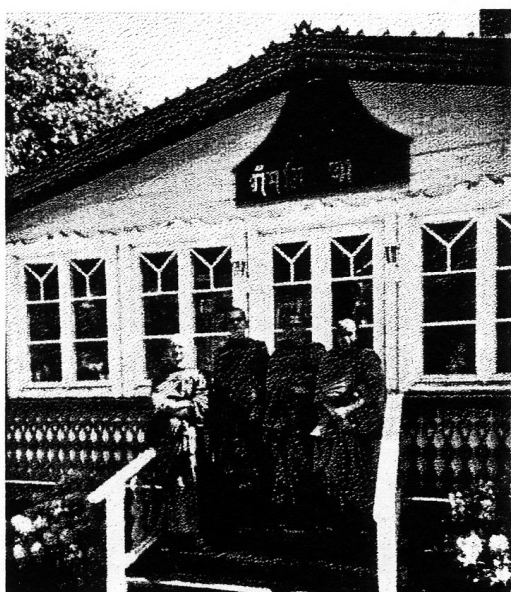
Kinahuset, en märkesbyggnad på Dalarö

En eftermiddag i somras hörde Gurli Malmsten plötsligt att det knastrade på grusgången utanför sitt hus, i folkmun kallat Kinahuset, på Odinsvägen 30. Hon tittade ut och hade svårt att tro sina ögon när hon fick se fyra buddhistmunkar stå på tomten och titta nyfiket på huset. Det visade sig vara en i Vendelsö verksam buddhistisk munk som bjudit kollegor från andra europeiska länder till sig och ville visa vad han först trott vara ett buddhistiskt tempel på Dalarö!

Gurli bjöd in dom och fick en intressant pratstund som naturligtvis mest kom att handla om den för de flesta mystiska texten som är målad över trappan mot Odinsvägen.

Gurli Malmsten berättar själv för Dalarö Shimmy om familjens hus:

- Det är många som uppmärksammat buddhabilden på huset med adress Odinsvägen 30. Det har inte lyckats att spåra vem som låtit bygga huset eller vem som målat dekorationen på huset. Huset är det enda på Dalarö som har spår av kinesisk arkitektur såsom svängda takfall täckta med plåt. Det ryktas att en hemvändande kinamissionär låtit uppföra huset men det har inte gått att verifiera.

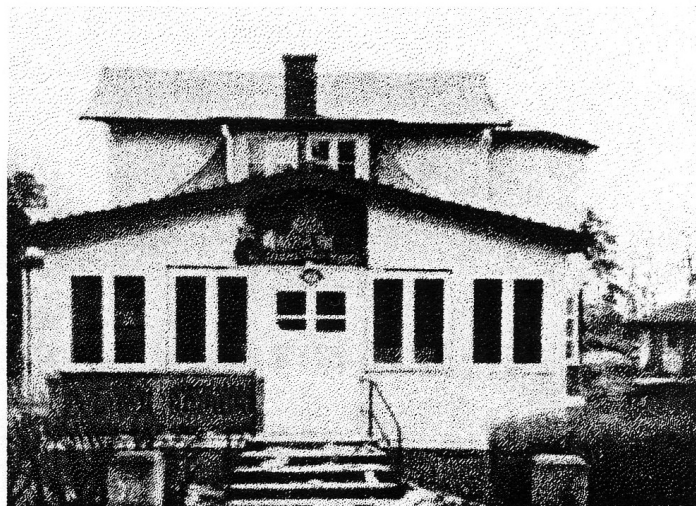

Fyra buddhistmunkar på besök i somras

Texten under buddhabilden är däremot inte kinesiska utan enligt experter på Etnografiska museet i Stockholm efterliknar tecken det tibetanska mantrat "OM MANE PADME HUM". Det är det vanligaste mantrat inom den tibetanska buddhismen. Ett mantra är en ljudkombination, en formel som vissa buddhister använder som ett hjälpmedel i sin meditation. Den ursprungliga betydelsen av mantra är "medel för tanken". En Buddha inom buddhismen är en beteckning på den som uppnått de högsta målen, upplysningen. Han har insett och övervunnit de lagar som håller människorna fångna i världen och tvingar dem till evig pånyttfödelse. (Dalai Lama själv har utvecklad innebörden av mantrat i en skrivning som finns översatt till engelska hos Gurli Malmsten för den som är extra mycket intresserad.)

Pensionat

Kinahuset finns upptaget på 1878 års karta. Vid 1883 års taxering tillhörde huset destillatör H.E. Lenvall. Ända fram till år 1990 tillhörde även paviljongen, som är belägen på angränsande tomt, fastigheten men den avskildes då i samband med en avstyckning och nybyggnation.

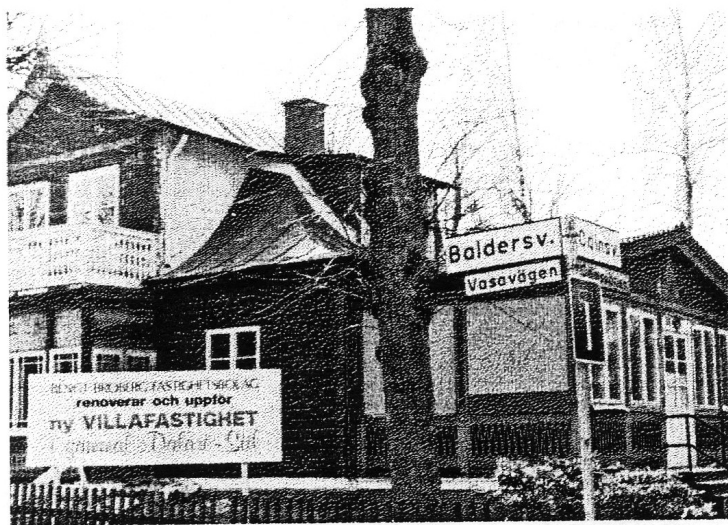
När Astrid Lorentzon en dag cyklade förbi sitt gamla hem under renoveringen kring 1990 stod jobbarna och kliade sig i skallen för att dom hört att det fanns en gammal text under putsen men visste inte var. Astrid kunde hjälpa dom så texten knackades fram.

Åren 1936 – 1963 var Kinahuset pensionat och drevs av Augusta Larsson. Augusta Larssons dotter heter Astrid Lorentzon, i dag 80 år gammal och fortfarande dalaröbo, som berättar om sin mor och pensionatsrörelsen:

- Pappa var till sjöss i handelsflottan men omkom vid en minsprängning utanför Englands kust 1924. Jag och min tvillingbror var då bara två år och familjen bodde hos morföräldrarna på Solbacken på Birger Jarlsvägen. Mamma blev kokerska på Melins pensionat (på nuvarande Birkavägen 1) och övertog sedermera pensionatsrörelsen när fru Melin inte orkade längre. När mamma inte kunde få hyra det huset längre såg hon sig om efter något annat lämpligt ställe för pensionatsrörelsen. Kinahuset hade stått tomt en lång tid så mamma beslöt att hyra det av kapten Jarl Berg som då ägde det (och många andra fastigheter och mark på Dalarö). Pensionatet fick heta Melins pensionat även i fortsättningen. Huset var då rödmålat med grönt plåttak och troligen var det en doktor Fagerberg, som rest mycket i världen, som gett huset kinaprägel. År 1938 köpte mamma huset och lät då delvis re-

Astrid med mamma Augusta i knäet vid köks-trappan på Melins Pensionat år 1938

Från den sista renoveringen. Man kan bl. a. se hur höga fönster bytts mot lägre på verandan t. v. Lägga märke till att Baldersvägen bytt namn från Vasavägen.

vetera det för att det skulle bli varmare. Det var kallare vintrar då och dessutom hade det blivit mode att revetera hus på Dalarö.

Astrid Lorentzon berättar vidare om hur många fina fruktträd det fanns i parken runt om, med äpplen som Astrakan och Vitgyllen och päron som Gråpäron och Grännäpäron.

Många kändisar

Paviljongen på berget var först mycket förfallen men den renoverades i samband med att en barnfilm spelades in där, "Dockmakarens hus" med Håkan Serner i huvudrollen.

Melins pensionat var mycket välbesökt, inte minst under krigsåren. Kända skådespelare var ofta gäster där, som Viveca Lindfors, Georg Rydeberg, Inga Tidblad och Håkan Westergren. Det fanns bara två gästrum på själva pensionatet men Augusta Larsson hyrde bl.a. Fridhem (tvärs över Odinsvägen) för inkvartering av gäster liksom enstaka rum hos flera dalaröbor. Två kronor per bädd och natt fick hyresvärdarna, inklusive sänglinne. Under sommaren kunde Augusta Larsson servera 100 – 150 matgäster per dag. Vissa åt både frukost, lunch och middag medan andra, som hyrde - eller bodde i egna - hus i närheten, bara åt middag där. Många av gästerna kom tillbaka år efter år.

Vintertid arrangerades många festligheter i samband med bröllop, barndop och födelsedagar och ofta hyrdes rum ut till inackorderingsfolk och skolbarn från öarna, speciellt som båttrafiken ofta ställdes in under de stränga vintrarna.